

YSIPYKÄLÄ-PODCASTSARJA, OSA 7, TEKSTIVASTINE

Äänite alkaa

Juontaja 2 [00:00:00]: On itsestään selvää, että haluamme tarjota nuorillemme hyvän elämän eväät. Miksi se on sitten niin vaikeaa? Millä tavalla nuorisolain ohjaus- ja palveluverkostot voivat osaltaan olla tukemassa yhteistyötä nuorten hyvän elämän saavuttamiseksi? Tässä podcastissa keskustellaan aiheesta nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ympärillä. Tavoitteenamme on, että jokaisen podcast-jakson jälkeen kuulija olisi saanut selkeitä ja toteutettavissa olevia ideoita omaan verkostotyöhönsä. Otamme mielellämme vastaan myös palautetta ja podcastin sisältöideoita. Niitä voi antaa Ysipykälän nettisivulla www.kuntaliitto.fi/ysipykala.

Juontaja 1 [00:00:40]: Hei kuulijoille. Olemme nyt podcastin seitsemännen jakson äärellä, ja studiossa tuttuun tapaan Ysipykälän tosielämän testissä podcastia juontamassa Marja Pulkkinen eli minä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä tulen, ja Heta Malinen Kuntaliiton Ysipykälä-hankeesta. Seitsemännessä jaksossa meidän aiheenamme on tiedolla johtaminen ja erityisesti tiedon hyödyntäminen monialaisessa yhteistyössä nuorten kasvu- ja elinolojen edistämiseksi. Tervetuloa sitten vieraamme. Neuvotteleva virkamies Minttu Korsberg opetus- ja kulttuuriministeriöstä, tervetuloa.

Puhuja 1 [00:01:13]: Kiitoksia.

Juontaja 1 [00:01:14]: Projektipäällikkö Pauliina Lahtinen Kuntaliitosta, tervetuloa.

Puhuja 2 [00:01:19]: Kiitoksia kutsusta ja huomenta.

Juontaja 1 [00:01:21]: Ja nuorisosihteeri Sari Tyynelä Kuusamon kaupungilta, tervetuloa.

Puhuja 3 [00:01:26]: Kiitos kutsusta ja tervehdys kaikille.

Juontaja 1 [00:01:29]: Kun keskustelemme nyt tiedolla johtamisesta, niin pyytäisinkin vieraitamme ensin vähän lyhyesti kertomaan, että mitä kautta te tiedolla johtamisen asiaa tänään podcastissamme käsittelette, ja mistä kautta tulette tähän meidän monialaisen

ohjaus- ja palveluverkostomme tiedonhallintänäkökulmaan. Kerro Minttu ensin sinä, että mikä se sinun vahtipaikkasi ministeriössä on?

Puhuja 1 [00:01:55]: Minulla näitä tulokulmia tiedolla johtamiseen on oikeastaan useita. Tällä hetkellä työskentelen opetus- ja kulttuuriministeriössä Suomi Liikkeelle -ohjelman pääsihteerinä. Tässä työroolissani erityisesti lähestyn tiedolle johtamista tiedon hyödyntäjän näkökulmasta ja sitten myöskin tietotarpeiden muodostajan näkökulmasta. Toinen tulokulma tulee sitten tuolta minun varsinaisen pysyvän virkani suunnalta valtion liikuntaneuvostosta, mistä olen tällä hetkellä virkavapaalla. Siellä liikuntaneuvoston työssä minun keskeinen työni oli arviointitiedon tuottaminen. Eli siellä on taas tämä tiedon tuottajapuoli korostuneesti, kuten myös ehkä tässä kolmannessa tulokulmassani, eli se liittyy opintoihini. Teen työn ohella väitöskirjaa Tampereen yliopistoon, ja minulla on väikkärin aiheena tiedolla johtaminen. Eli myös tällä tavalla tutkimusnäkökulmasta tämä teema kiinnostaa kovasti.

Juontaja 1 [00:02:47]: Ihanaa, kun tulit mukaan. Entä sitten Pauliina ja nuoDo?

Puhuja 2 [00:02:54]: Kiitos. Oma työnkuvani on liittynyt vuodesta 2022 tähän kunnallisen nuorisotyön tilastointijärjestelmä nuoDoon, ja olen ollut sitä kehittämässä opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella. Järjestelmä on kehitetty ja sitä on hallinnoinut tässä hankkeen aikana Kuntaliitto. Siinä erityisesti tiedon tuotannon rooli ja merkitys korostuu ja varmasti se, että nyt vielä entistä enemmän, kun resursseja vähennetään ja resurssit ovat kunnissakin vähän kortilla, niin nyt sillä on entistä enemmän merkitystä, että saadaan tehtyä kunnallista nuorisotyötä paremmin näkyväksi ja pystytään myös laittamaan mahdollisesti paukkuja sitä kautta ennaltaehkäisevään työhön. Varmaan ehkä se tiivistettynä, että pystytään lisäämään nuorisotyön läpinäkyvyyttä, että miten sitä nuorisotyötä kunnissa tehdään ja tietysti, että miksi sitä kannattaa tehdä myös jatkossa.

Juontaja 1 [00:03:55]: Kyllä, kiitos Pauliina. Miltä tulokulmalta Sari Kuusamosta?

Puhuja 3 [00:04:01]: Kiitos. Minun vahtipaikkani on nuorisopalveluiden esihenkilön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kenttärooleissa. Meidän paikkakuntamme on sillä tavalla sopivan kokoinen mahdollistaakseen ketterät moniammatilliset työotteet ja työtavat, niin katson, että tiedolla johtaminen on juuri oikeaan tietoon perustuvaa päätöksentekoa. Taustalla ovat aina siihen syntynyt data sekä se, että kuinka me olemme jalostaneet sen yhteiseksi ymmärrykseksi. Parhautta mielestäni tässä yhteisessä ymmärryksessä ovat ne

hetket, kun ne jalostuvat reaaliaikaisena ja tulevaisuuteen katsovina. Itse tietojohdamisella pyrin lisäämään meidän organisaatiomme kykyä luoda arvoa tiedolla ja osaamisella. Arvohan syntyy, kun me teemme datan avulla oikeita päätöksiä ja toimenpiteitä.

Juontaja 2 [00:05:03]: Monialaisille ohjaus- ja palveluverkostoille on laissa säädetty kolme tärkeää tehtävää, ja yksi niistä kuuluu ihan sana tarkkaan tällä tavalla, että monialaisten ohjaus- ja palveluverkostojen tehtävänä on koota tietoa nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi. Siitäpä päästäänkin sitten seuraavaan kysymykseen, että kun nuorten kasvu- ja elinoloista kerätään valtavasti tietoa, niin siellä valtakunnan tasolla kuin alueellisesti ja paikallisesti ja vielä usein eri toimialoilta, niin millaista tietoa teidän työssänne kootaan ja nimenomaan pureskellaan, hyödynnetään erityisesti nyt tässä nuoriin kohdentuvassa monialaisessa yhteistyössä? Sitten ehkä vielä semmoinen, että millainen kuva teille tästä tiedosta syntyy, muodostuu, tai että millainen kuva nuorten tilanteesta piirtyy? Aloitatko sinä Sari ihan sieltä käytännön näkökulmasta, kun on oma roolisi myöskin siinä ohjaus- ja palveluverkoston tehtävässä?

Puhuja 3 [00:06:17]: Kiitos, joo. Meillä paikallisesti me hyödynnämme tietoa niin, että jokainen asiantuntija vuorotellen harkitsee siellä omalla tahollaan saamaansa tietoa ja jakaa sen, mikä on meidän moniammatillisen työyhteisömme ja verkostomme hyöty. Tarkastellaan sitä siitä näkökulmasta ja luotetaan siihen asiantuntijuuteen, mikä verkoston sisällä myös on. Koska todellakin se, että tietoa tulee niin valtavasti, niin sitä täytyy osata jo sitä medialukutaitoa käyttää ja valikoida sitä tietoa, joka on juuri meille täsmätietoa. Mutta se, että me saamme sitä tarkennettua tietoa, niin meidän monialaisen ja poikkihallinnollisen yhteistyömme ratkaisut kyllä pohjautuvat mututuntuman sijaan täysin faktoihin. Se auttaa reagoimaan muutoksiin ja meidän toimintamahdollisuuksiimme entistä nopeammin. Työyhteisössä ja verkostoissa ammattilaiset tekevät työtä ensisijaisesti vuorovaikutteisesti ja hyvin asiakaslähtöisesti, joten tämä yhteinen tieto ja kokemus synnyttävät yhteisiä tehokkaita linjauksia ja toimenpiteitä. Meidän kohderyhmämme, tässä tapauksessa nuoret, saavat tällöin ohjausta ja tukea hyvin nopeasti. Meidän täytyy todellakin olla valikoivia tiedon suhteen ja poimia sieltä se meille sopiva tieto.

Juontaja 2 [00:07:43]: Miten, Pauliina tämä tilanne näyttäytyy sinun työssäsi?

Puhuja 2 [00:07:51]: nuDossahan tuo tilasto, eli se toimintatieto, mitä kunnat kirjaavat sinne järjestelmään, niin sehän on kuntien kesken siellä järjestelmän sisällä avointa tietoa. Eli kunnat voivat nähdä toistensa tietoja, ja siellä saadaan myös pientä alueellista vertailua.

Lisäksi sitten nuorisotilastot.fi-sivustolla on koottu nuoDo-sivusto, johon saadaan ajantasaista tietoa nuorisotyön toiminnasta ja toimintaympäristöistä. Lisäksi kunnat saavat oman tilastonsa tietoon myös näitä nuorisotyön kohderyhmiä, eli kenelle he sitä nuorisotyötä tekevät, ikäjakaumia ja sukupuolijakaumia, että sieltä pystytään esimerkiksi arvioimaan ja tarkastelemaan, kenelle kunnallisen nuorisotyön toiminta ja palvelut kohdentuvat, ja esimerkiksi jääkö sieltä joku kohderyhmä tai ikäryhmä jotenkin katveeseen tai esimerkiksi paitsioon jotenkin, että pitäisikö siihen sitten panostaa. Nimenomaan silloin tullaan tähän monialaiseen yhteistyöhön, eli pystytään hyödyntämään sillä tasolla sitä nuoDosta saatavaa tietoa myös palveluiden yhteensovittamisessa, kun toimitaan monialaisissa verkostoissa. Tietysti tässä yhteydessä on pakko sanoa myös tuo tiedon analysointi, että sehän ei sieltä valmiiksi tule, että vaikka me saamme niitä kivan näköisiä käppyröitä kunnan sisällä mutta myös valtakunnallisesti ja alueellisesti, niin sitten jonkun pitäisi vielä niitä käppyröitä osata ja ehtiä tulkita. Eli se työ jää erityisesti kuntiin. Siihen kyllä kannustankin, että, että niitä voisi esimerkiksi tutkailla sitten niissä monialaisissa verkostoissa niitä käppyröitä, että mitäs me näistä saamme irti.

Juontaja 2 [00:09:48]: Tosi tärkeä huomio nimenomaan tuo tiedon analysointi ja siitä se tiedon hyödyntäminen. Mitkä ovat ne johtopäätökset, kun tehdään sitä analyysiä, että mihin ne sitten johdattavat. Mitenkäs Minttu, haluaisitko sinä myös koota ajatuksiasi tähän liittyen?

Puhuja 1 [00:10:03]: Joo. Liikuntapolitiikan näkökulmasta keskeistä tietoa lapsiin ja nuoriin liittyen liittyy liikuntakäyttäytymiseen. Esimerkiksi tällaisiin kysymyksiin, että miten paljon liikutaan, miten tämä liikkuminen on muuttunut viime vuosina tai vuosikymmeninä, missä liikutaan, millaisia ovat esimerkiksi liikkumisen esteet, mitä merkityksiä liikkumisella on lapsille ja nuorille, ja millainen on lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky. Nämä ovat ihan keskeisiä seurattavia mittareita. Sitten kysyt, Heta, että millainen kuva tällä hetkellä piiryy näiden tietojen pohjalta. Sanoisin, että kuva on kaksijakoinen. Samaan aikaan meillä lapset ja nuoret harrastavat liikuntaa todella aktiivisesti Suomessa. Aktiivisimmillaan ollaan 11-vuotiaana, jolloin noin kaksi kolmasosaa lapsista ja nuorista on mukana seuratoiminnassa. Eli se on erittäin suuri määrä. Mutta mikä tekee tästä kuvasta kaksijakoisen on se, että vaikka harrastustoiminnassa ollaan aktiivisesti mukana, niin liikkuminen on vähentynyt niin merkittävästi muusta arjesta. Se on tarkoittanut sitä ja johtanut siihen, että kokonaisuutena lapset ja nuoret liikkuvat entistä vähemmän. Me saamme fyysisestä toimintakyvystä erittäin hyvää kansallista tietoa vuosittain toteutettavista MOVE-mittauksista, jotka tehdään peruskouluissa joka vuosi vitosille ja kaseille. Siellä on noussut tuloksista erityisesti esiin huoli kestävyyskunnosta, joka näyttää laskevan. Samoin itse asiassa varusmiesten kuntatestiaineisto on toinen erittäin hyvä kansallinen aineisto, mistä nähdään, että mitä on tapahtunut kestävyyskunnossa viime vuosikymmeninä. Tämä aiheuttaa aika suuren huolen,

erityisesti siitä syystä, että terveysindikaation näkökulmasta kestävyyskunnolla on todettu olevan vahvin yhteys ihmisten terveyteen.

Juontaja 1 [00:11:53]: Sarilta vielä ehkä jäi se, että mikä Kuusamossa, kun te koostatte tietoa teidän kaupunkinne nuorista, niin minkälainen kuva teillä on piirtynyt Kuusamon kaupungin nuorista? Jos annat vaikka yhden esimerkin, missä te olette huomanneet, että jotain täytyisi tehdä, ja sitten olette ruvenneet toimenpiteisiin?

Puhuja 3 [00:12:14]: Joo, me vuosittain esimerkiksi verkostoon keräämme kaikki meidän ilmiömme, mitkä eri toimijoiden kohdalla ovat tulleet nuorten aikaansaamina tietoon, ja sitten kun nämä ilmiöt, esimerkiksi tällä hetkellä ilkivalta tai rauhattomuus tunneilla, luokissa tai esimerkiksi sähkötupakan käyttö, niin näiden ilmiöiden perusteella me teemme päätöksiä ja yhteisiä linjauksia siitä, miten me toimimme ja kuinka nopeasti ja kuka toimii missäkin. Vaihdetaan sitä osaamista, tietoa, mitä jokaisella meillä erillä tavalla eri yksiköissä on, ja katsotaan, että kuka henkilö tai kuka taho, kuka yhteinen yhteistyötaho voisi olla se, joka alkaa meidän kanssamme toimimaan. Mutta tämä ilmiötiedon kerääminen on varmaankin se kaikista arjen antoisin työkalu meille kaikille verkostoissa toimijoille, että pysytään ajan tasalla, missä mennään.

Juontaja 1 [00:13:17]: Ja eri toimialoilta juuri, eikö vain, että yhdistätte sitä?

Puhuja 3 [00:13:21]: Kyllä. Nuorten ohjaus- ja palveluryhmään meitä kuuluu yli... Meitä on noin 15 henkilöä, ja olemme kaikki eri puolilta ja jopa poikkihallinnollisesti yhdistyksistä Pohteelta, eli meidän hyvinvointialueiltamme ja kaupungista ja kouluilta ja sosiaalitoimesta ja joka puolelta, poliisista. Nämä ilmiöt, kun yhdistetään, niin saamme niistä hyvin nopeasti tämän verkoston ja heidän omien työyhteisöjensä käyttöön. Meidän muistiomme lähtee myös päättävälle tahoille. Nämä ovat sellaisia, mihin me pystymme hyvin ketterästi ja nopeasti, kuten kerroin tuossa alussa, sopivan kokoisella paikkakunnalla toimimaan.

Juontaja 1 [00:14:02]: Sitten taas Mintulle. Ajattelisin, että sinun tohtoriväitöksesi näkökulmasta, yleisesti katsottuna, että millaista käsittelyä kaikki tämä tietomassa sinun näkökulmastasi vaatii, koska sitä tietoa on niin valtavasti, ja mitä se konkreettisesti tarkoittaa? Onko jotain hyviä menetelmiä, tai onko sinulla antaa jotain hyviä palikoita, että hei, näin te koostatte nuorista tärkeää tietoa, joka osuu kohteeseensa?

Puhuja 1 [00:14:29]: Tuohan on ihan yksi keskeisistä kysymyksistä, ja kyllä tässä nostaisin esiin yhteistyön merkityksen ja yhteistyön nimenomaan tiedon tuottajien ja tiedon hyödyntäjien välillä. Eli ne tiedon tuottajat, sitä tietoa kokoavat ja pyörittelevät ihmiset, niin he eivät välttämättä ihan tarkalleen tiedä, millainen tieto on sitä kaikkein hyödynnettävintä käytännön tasolla. Eli siinä tarvitaan se vuoropuhelu ja yhteistyö. Ja niin kuin itse asiassa Pauliina nostikin tässä keskustelussa aiemmin esille tämän tiedon analysoinnin, niin itse asiassa se johtopäätösten tekeminen tiedosta, niin se onkin ehkä sellainen asia, mikä tulisi tehdä tutkijoiden ja tiedon hyödyntäjän välisessä vuoropuhelussa, ikään kuin tulkita sitä tietoa, että mitä tämä tieto meille kertoo. Esimerkiksi nämä MOVE-tulokset, mihin viittasin aiemmin, niin ikään kuin ne ammattilaiset, jotka käytännössä tekevät sitä, ovat ne sitten vaikka liikunnan opettajia, niin heillähän itse asiassa on kaikkein paras tieto, että mitä he havaitsevat, millaisia haasteita lapsilla, millaista ehkä tukea nämä lapset ja nuoret voisivat tarvita siihen omaan fyysisen toimintakykynsä. Ja sitten itse asiassa nyt vielä menin jo tänne käytännön ratkaisujen puolelle siitä tiedosta, että mitä sitten...? Useinhan meillä on hirveästi tietoa käytettävissä ja sitten me katsomme, että käyrä osoittaa tuonne, mutta kaikkein vaikein kysymys tulee siinä kohtaa, että mitä meidän pitäisi tästä tiedosta päätellä? Mitä meidän pitäisi nyt tehdä? No sitten ehkä nostan esiin vielä sellaisen, kun meillä on... Monet tiedon tuottajat ovat kehittäneet todella hienoja esimerkiksi tällaisia dynaamisia tietopalustoja. Nehän ovat myöskin erittäin hyviä, koska sieltä saadaan valtava määrä tietoa ulos. Mutta sitten ehkä sen, että ne ovat joskus... voivat olla aika vaikeakäyttöisiä sille tiedon hyödyntäjälle. Tässä kohtaa kannustaisin myöskin tähän vuoropuhelun tiivistämiseen, että tiedon hyödyntäjät, niin olkaa reippaasti, rohkeasti yhteydessä tiedon tuottajiin ja kysykää apua ja neuvoa, että hei, että me tarvitsisimme vähän tarkempaa tietoa meidän kuntamme osalta, että löytyykö tästä datasta, saako tästä eriteltyä ja onko tämä sellaista tietoa, että tämä voitaisiin yhdistää johonkin muuhun dataan, mitä vaikka meidän kuntamme nuorista tuotetaan. Tämä vuoropuhelu on ehkä se, mitä peräänkuulutan.

Juontaja 2 [00:16:48]: Minä ajattelen myös, että mitä ehkä Sarikin viittasi tuohon omaan verkostokokemukseensa ja nimenomaan sen asiantuntijuuden jakamiseen... Me olemme aikaisemminkin näissä meidän podcasteissa nostaneet esille monialaisten ohjaus- ja palveluverkostojen mahdollista roolia olla aloitteellisia ja myöskin nimenomaan tässä tiedon hyödyntämisen näkökulmassa, että no, mitä sitten, niin yhtä lailla jäsenet, jotka tässä verkostossa ovat koolla, niin pystyvät olemaan nimenomaan niitä ihmisiä, jotka tekevät aloitteita ja lähtevät viemään eteenpäin sen tiedon pohjalta, joka on yhdessä koottu niitä asioita, mitkä näyttävät siinä kunnassa sellaisille asioille, joita olisi syytä viedä eteenpäin. Sari, kommentoitko sinäkin?

Puhuja 3 [00:17:31]: Joo. Tuli tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa valitettavasti mainittua näitä negatiivisia näkökulmia nuorten ilmiöihin, mutta kerron, että kirjaamme myös

positiiviset näkökulmat ylös, miten nuorilla menee, mitä heille kuuluu, mitä esimerkiksi nuorisovaltuusto on saanut paikkakunnalla aikaan tai mihin he haluavat vaikuttaa. Näitä itse asiassa kertyy myös vallan pitkä lista. Nämä ovat ihania asioita, joita tuodaan näkyväksi koko ajan, mutta kuten tuossa aikaisemmin hoksasin, niin menin tähän ansaan, että tiedon jakaminen ja tiedon analysointi lähtee monesti siitä, että negatiivisten asioiden ja ilmiöiden jakaminen on helpompaa kuin positiivisten.

Juontaja 2 [00:18:13]: Älyhyvä huomio. Todella hyvä huomio, kyllä.

Juontaja 1 [00:18:16]: No Pauliina, kerropa sinä sen nuoDon kautta taas, että... Tiedän, että sinun rooliisi ei kuulu tehdä analyysiä nyt nuoDosta ja nuoDon tiedosta, mutta sinulla on hirveän hyvä näkemys siitä, miten hyvin kunnat voisivat sitä tietoa analysoida pidemmälle ja tehdä sieltä johtopäätöksiä.

Puhuja 2 [00:18:37]: Joo, tuossa oli itse asiassa Sarilla aikaisemmin jo hyvä kommentti ja jotenkin tämä, että se tiedonkeruu mahdollistaa toiminnan arviointia ja kehittämistä, ja se perustuu faktoihin. Haluaisin myös korostaa sitä, että silloin kun me saamme tietoa, ja meillä on niitä faktoja, niin pitäisi olla myös rohkeutta tehdä toimenpiteitä ja muutoksia siellä työssä. Jos me huomaamme vaikka, että meillä nyt siellä nuoDosta kertyvällä tilastotiedolla... Tai jostain muualta me saamme sitä ilmiötietoa, ja me huomaamme jonkun vaikka puutteen, että meillähän ei itse asiassa olekaan kunnassa tällaista palvelua, tai me emme vaikka toimitakaan tässä toimintaympäristössä, missä ehkä nuoria pystyttäisiin vielä paremmin kohtaamaan, niin että me pystyisimme tekemään myös muutoksia siellä työssä, tarttua nuorten tarpeisiin ja ehkä niihin ilmiöihin, että sitähän se sitten vaatii. Vaikka me keräämme mitä tietoa ja analysoimme mitä tietoa ja mitenkä tahansa hienosti, niin sehän ei auta, jos sieltä nouseekin jotain, mikä edellyttää tarttumista siihen, että pitäisi myös ruveta toimimaan. Varmasti se on se, mikä vaatii sellaista rohkeutta ja jotenkin huomioimista, että muutos voi olla myös mahdollisuus jollain tapaa. En nyt tiedä, vastasinko minä, Marja nyt ihan siihen, mitä sinä pyysit.

Juontaja 1 [00:20:14]: Minä olen ainakin itse niin ihastunut siihen nuoDoon, ja minua pikkuisen harmittaa vielä ne luvut, että miten tärkeää, ajattelisin, ministeriönkin näkökulmasta olisi saada se nuoDo niin toimivaksi, että siellä olisi kaikkien kuntien tieto. On se sitten, että niistä toisista järjestelmistä olisi yhdyspinnat nuoDoon tai sitten, että kunnat oikeasti liittyisivät nuoDoon. Koska se on ilmainen palvelu, ja sieltä saa jo hyvin dataa toisten kuntien toiminnasta, valtakunnallisesta ja myös kuntakohtaisesta. Kerro vain, Pauliina.

Puhuja 2 [00:20:51]: Joo, minä voisin sen verran jatkaa tuohon, että nuoDollahan on nyt toteutuksessa nuo rajapinnat, eli siellä pystytään yhdistämään tietoa eri järjestelmistä jatkossa, ja ja siinä työssä on vahvasti AVI mukana jo tällä hetkellä, ja sitä työtä edistetään. Mutta tietysti jatkokehittämisen kannalta mietin, tai olen enenevissä määrin miettinyt, miten sinne saataisiin kerättyä ehkä joskus tulevaisuudessa myös sitä ilmiötietoa tai sellaista. Nyt se on vähän ehkä siellä hankalaa, tai vähän vaatii vielä enemmän työtä, mutta voisiko se jatkossa olla sielläkin helpompaa? Mutta tähän tietoon liittyen vielä, että kyllähän sieltä nuoDosta voidaan sellainen jo esimerkiksi kaivaa, että enenevissä määrin, kun koulussa tehtävää nuorisotyötä on lisätty kunnissa, ja nyt siihen on vielä tarjolla ollut aluehallintovirastolta, ministeriöstä, avustusta useampana vuonna jo, niin se on merkittävästi lisääntynyt varmasti kunnissa, ja siellähän pystytään jo nyt katsomaan tilastoista, että nuoDoon aktiivisesti kirjanneet kunnat, joita on noin 120, niin siellä näkyy jo, että eri kouluasteissa ja nuorisotiloilla tehtävä nuorisotyö on tullut aika lailla tasoihin. Siellä ollaan siinä tilanteessa, että ne toimintaympäristöinä ovat jo käytännössä... että siellä kohdataan nuoria saman verran. Tästä voisin vielä nostaa Nuorisotutkimusseuran tekemän ainutkertaisen tutkimuksen nuorisotilaa ja koulussa tehtävää nuorisotyöhön liittyvää arviointia, että siellä on pystytty osoittamaan, että koulussa tehtävä nuorisotyö, niin sillä on ollut vaikutusta kiusaamisen ennaltaehkäisyyn tai kiusaamisen esiintyvyyteen näillä tutkimuskouluilla, joissa tämä tutkimus on toteutettu, mikä oli tosi hienoa, että tällaista tutkimusta on tehty, että voidaan osoittaa jossain määrin myös sitä nuorisotyön vaikuttavuutta tai tällaisia vaikutuksia. Ei aina voi spekuloida, onko sillä kenties ollut jotakin vaikutusta näihin avustuksiin, mitä tässä myönnetään, mutta tämmöiset ajatukset vielä tähän.

Juontaja 2 [00:23:16]: Sari jatkaa.

Puhuja 3 [00:23:18]: Kiitos. nuoDo on tosiaan meidänkin paikkakunnallamme uusi työkalu. Kun työkalua lähdettiin rakentamaan meidän paikkakunnallemme sopivaksi, niin me otimme siihen päättäjät mukaan. Meidän kasvatus- ja sivistyslautakuntamme sai itse päättää, mitkä ovat ne meidän sisällöllisesti tuotettavat tavoitteemme, ja mitä he haluavat, että se nuoDo tuottaa heille tietoa. Nyt kun olemme nuoDoa noin vuoden verran tässä sisäänajaneet ja hyödyntäneet, niin olemme saaneet hyvää palautetta siitä visuaalisesta ilmeestä myös, että nuorisotyö tulee näkyväksi myös tarinoiden ja faktatiedon lisäksi visuaalisesti silmien eteen. Ihmisten on helpompi sisäistää se, mitä nuorisotyön laatu ja merkityksellisyys työn sisällä on. nuoDo on hyvä työkalu siinä suhteessa, että se on kättä pitempää meille nuorisotyöntekijöille, kun lähdemme oman työn sisältöä ja sen laatua esittelemään. Suosittelen lämpimästi eri kuntiin tätä työkalua.

Juontaja 2 [00:24:30]: Me olemme tässä sivunneet tämmöisillä sanoilla myöskin sitä, että mistä kaikista erilaisista lähteistä sitä tietoa siihen monialaiseen yhteistyöhön kootaan. Meillä on ollut asiantuntijatietaa täällä, meillä on ollut tutkimukset, meillä on ollut faktat, nuorten kokemukset, ilmiöt, tällaiset asiat esillä. Mitä ajattelette, että keiden ääni siinä tiedon saamisessa ja koonnissa näkyy? Jääkö joku tietolähde helposti varjoon? Tämä ei nyt ehkä semmoista suoraa kohdennettua kysymystä kenellekään, ihan vapaa sanaa. Voitte ottaa siitä puheenvuoroa. Minttu, aloita vaan.

Puhuja 1 [00:25:14]: No haasteena voi olla esimerkiksi erilaisiin vähemmistöihin kuuluvien äänen saaminen kuuluville erilaisissa tutkimuksissa. Useissa tutkimuksissa on jouduttu pohtimaan sitä, että jos on tämmöisiä niin sanottuja sensitiivisiä taustamuuttujia, että miten niitä ylipäättään voidaan siis kysyä ja kerätä – ja sitten toisaalta, jos niitä kerätään, niin voi olla, että ne jäävät sen verran pieniksi, että niitä ei ikään kuin voida vastaajaryhminä raportoida, mikä johtaa siihen, että itse asiassa me ei saadakaan sitä todella kiinnostavaa ja tärkeää tietoa, mitä me eri vähemmistöryhmistä tarvitsisimme. Sitten myös tämä tavoitettavuus voi olla hankalaa, koska eihän meillä ole vähemmistöistä tai kaikista vähemmistöistä mitään tällaisia rekistereitä, että me pystyisimme kohdentamaan tietyllä muuttujalla ja ikään kuin hakemaan vastaajia. Tuossa muutamia vuosia sitten tehtiin tuo lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen tällainen erillisotos toimintarajoitteisille lapsille ja nuorille. Silloin esimerkiksi havaittiin tai pitkään pohdittiin, että miten heidät tavoitetaan. Siinä saatiinkin sitten kyllä niitä vastaajia jonkun verran, mutta kuitenkin se jäi vielä aika pieneksi suhteessa siihen, mitä me tiedämme, että toimintarajoitteisia lapsia ja nuoria tässä maassa on. Semmoinen tietogäppi, puute meillä on monissa tutkimuksissa.

Juontaja 2 [00:26:39]: Joo. Haluaako Pauliina tai Sari kommentoida oman työn näkökulmasta tätä, että keiden ääni siellä tiedon saamisessa ja koonneissa näkyy ja jääkö siellä joku varjoon? Sari, ole hyvä vaan. Anna mennä vaan.

Puhuja 3 [00:26:55]: Anteeksi. En itse asiassa osaa vastata tähän, että kenen ääni jää varjoon, mutta toivoisin, että nuorten osallisuutta näissä kyselyissä otettaisiin huomioon vielä enemmän. Se on sellainen voimavara, jota valtakunnallisesti voidaan hyödyntää, ja mitä enemmän nuoret saavat itse olla esimerkiksi kyselyiden laatimisessa mukana, niin heillä syntyy mielenkiinto myös kysymysten ja vastausten asetteluun ja niiden analysointiin, ja sieltä me saamme niitä uusia vaikuttajanuoria ja vaikuttaja-aikuisia, jotka haluavat sitten tähän kokonaisvaltaiseen hyvinvointiinkin ottaa kantaa. Tällainen pieni näkökulma tähän, että ihan mikä tahansa meillä jää varjoon, niin pyritään sitä kohderyhmää osallistamaan siihen mukaan.

Juontaja 2 [00:27:43]: Pauliina, ole hyvä.

Puhuja 2 [00:27:46]: Kiitos ja anteeksi, puhuin tuossa äsken päälle. Varmaan enimmäkseen, jos taas sieltä nuoDon kautta mietin, niin siellähän näkyy niiden nuorisotyöntekijöiden kirjaama toimintatieto, ja aika usein ajattelen, että yleisestikin nuorten nuoria tutkiessa ja kysellessä, niin se nimenomaan, niin kuin Sari sanoo, niin yleensä aikuiset tai ammattilaiset, he laativat ne kyselyt ja tämmöiset, että tuo on tosi hyvä näkökulma, että miten nuoret voisivat enemmän olla jo niiden kyselyiden tai tämmöisten haastattelurunkojen tai muun laatimisessa mukana. Sitten itse olen monesti miettinyt tätä jo joskus muutamia vuosia sitten omaa gradua tehdessä, että miten vielä saataisiin paremmin se kerätty kyselytieto palautettua takaisin niille nuorille jotenkin keskusteluun, tai että niistä kyselytuloksista pystyttäisiin paremmin vielä keskustelemaan nuorten kanssa. Oli se sitten kouluterveyskyselyn läpikäyminen nuorisotyön näkökulmasta tai sitten jotain nuorisotyön omia kyselyitä tai muuta, mitä sitten kysytään. Sitä olen monesti miettinyt itse ja jäänyt ehkä kaipaamaan, että sitä voisi vielä enemmän huomioida. Toinen on tuo, mitä olen miettinyt myöskin usein, että me usein kysymme nuorilta, jotka osallistuvat toimintaan, palautetta, niin kuin nuoDossakin tällä hetkellä on mahdollista tehdä. Mutta miten me saisimme vielä paremmin huomioitua niiden nuorten näkökulma, jotka eivät osallistu toimintaan, ja me pääsisimme perkaamaan vähän sitä paremmin, että miksi he eivät osallistu toimintaan. Yksi siinä on se kysymys, mitä on varmasti tutkittu nuorisotutkimuksenkin suunnalta, että saavatko nuoret riittävästi tietoa niistä palveluista, mitä heille on tarjolla. Tähän minulla ei ole vastausta, mutta kysymyksiä on, ja varmasti sitä keskustelua ehkä voisi olla enemmän myös.

Juontaja 2 [00:29:58]: Sari kommentoi.

Puhuja 3 [00:30:01]: Kerron esimerkin meidän oman paikkakuntamme nuorisovaltuuston analysoinnista kouluterveyskyselyn tulosten perusteella. Nuorisovaltuusto kävi yhdessä hyvinvointityön kanssa kaikki vastaukset läpi ja teki sieltä huolimerkintöjä sekä positiivisia sydänmerkintöjä. Huolimerkintöihin he kirjasivat herätyskellon, että tähän meidän täytyy tällä paikkakunnalla kiinnittää huomiota ja sydänmerkinnän siitä, että mitä meillä on mahtavasti, ja mitä meillä on hyvin täällä. He tekivät yhteenvedon, esityksen, tiivistelmän siitä, ja ykskaks yllättäen aika moni taho kiinnostuikin meidän paikkakuntamme kouluterveyskyselyn tuloksista, kun se oli käynytkin nuorten kautta analysoituna. Nuoret tekivät siitä omaan sosiaaliseen mediaan myös julkaisun, neljä julkaisua, nostoa sieltä, sekä saivat tämän kautta esiteltyä eri päätöksentekijöille, eri kouluille ja jopa tällaiseen isoon

hyvinvointitapahtumaan, joka nyt syksyllä Kuusamossa järjestettiin, niin Kuusamon nuorisovaltuusto sai esittää omat analysoinnit meidän paikkakuntamme tuloksista. Olen huomannut, että myös lehdistö kiinnitti tähän paljon enemmän huomiota. Nuorten osallisuudella on merkitystä tähän analysointiinkin. Tiedän, että kun he istuvat omien tulostensa ja datansa päällä, niin he omistavat sen tiedon ja haluavat sitä jakaa vielä aktiivisemmin eteenpäin.

Juontaja 2 [00:31:40]: Voi vitsi, miten mahtava esimerkki. Aivan ihana.

Juontaja 1 [00:31:44]: On. Mikä merkitys on, että kuka analysoi tietoja ja millä tavalla. Kun annetaankin nuorille ääni, niin se voikin olla vähän eri asia. Arvatkaa mitä, meillä olisi miljoona kysymystä vielä, olisi ihana keskustella, mutta meidän podcast-aikamme alkaa olla lopussa. Mutta meillä on aina ollut tässä viimeisenä kysymyksenä, että vieraamme, kiteyttäkää nyt kuulijoille, koska aina ei muista mitä alussa sanottiin, niin 2–3 asiaa, mitä tiedolla johtamisessa ja tiedon hyödyntämisessä ainakin kannattaisi nyt näiden verkostolaisten muistaa. Aloitetaanko nyt Pauliinasta, kun Pauliina ei ole muistaakseni yhtään kommenttia alkanut. Mitkä pari kiteytystä kuulijoille?

Puhuja 2 [00:32:27]: Jes, tämä näkyvyys ja läpinäkyvyys tiedossa, niin se on minun mielestäni ihan yksi ykkösasioita, että me saamme ajantasaista tietoa niille omille verkostoillemme, sinne päättäjille, mitä Sarikin tuossa on tuonut esille, ja myös niille nuorille ja huoltajille. Toinen tarppi voisi olla nyt nuoDoon liittyen, että kirjataan sitä tietoa päivittäin tai viikoittain. Silloin se tieto on ajantasaista, ja se mahdollistaa meille sen vertailutiedon, että se on reaaliaikaista. Semmoisella sata vuotta vanhalla tiedolla ei kauheasti ole hyötyä. Jos historiaa tutkitaan, niin ehkä se sitten voi olla. Mutta ei ehkä tämmöisessä. No sitten vielä ehkä yhtenä, niin juuri tämä tiedon analysoiminen yhdessä. Olen ollut tosi ilahtunut Kuusamon prosessista, mitä siellä on työyhteisössä tehty tämän nuoDonkin osalta. Huomioidaan, että lähdetään tekemään sitä yhdessä työyhteisön kanssa, että siellä saadaan myös nuorisotyöntekijöiden tekemä työ tehtyä näkyväksi ja myös sitä osaamista näkyväksi, ja on lähdetty sanoittamaan yhdessä. Koska minä näen, että se tuo myös sitä oppia, ja se voi motivoida ja lisätä kiinnostusta myös omaa työtä ja sen kehittämistä kohtaan. Mutta näin, näillä tarpeilla.

Juontaja 2 [00:33:48]: Kiitos. Onko Sari?

Puhuja 3 [00:33:51]: Joo, kiitos. Mielestäni tietojohdaminen tulisi nähdä sellaisena asenteena, että se kulkee läpi koko työyhteisön. Se on meidän yhteinen rakenteemme ja toimintatapamme, ja jokainen työntekijä voisi tietoisesti sitä hyödyntää omassa toiminnassaan ja luoda sillä tavalla omalle työlleen arvoa. Se on myös erittäin tärkeä muutosvoima, jota kannustan hyödyntämään. Tiedolla johtaminen vaatii myös rohkeutta, nöyryyttä, luovuutta ja luottamusta. Luottamus eritoten syntyy siinä, että me aktiivisesti teemme yhdessä, me aktiivisesti jaamme yhdessä asioita, sekä se, että me teemme niitä yhteisiä päätöksiä arjen työn äärellä. Ja mikä tärkeintä on se, että kun me kokoonnumme yhteen ja jaamme tätä tietoa, niin me myös opimme ja kehitämme omaa ymmärrystämme omasta toiminnastamme. Se myös sisäisesti ohjaa sitä omaa toimintaamme ajankohtaisesti eteenpäin.

Puhuja 1 [00:34:50]: Kiitos. Minttu.

Puhuja 1 [00:34:54]: Joo, no minä ehkä haluaisin tässä lopussa nostaa esiin tällaisen ehkä tiedolla johtamisen suuren kehittämisenäkökulman poliittishallinnollisessa kontekstissa. Minusta me tarvitsisimme yhä parempaa vaikutus- ja vaikuttavuustietoa kaikessa julkishallinnon toiminnassa, että saisimme tietoa siitä, vaikuttaako se politiikkatoimi X siihen asiaan, mihin me haluamme sitä vaikutusta saada aikaan. Tämähän on helpommin sanottu kuin tehty. Tämä on erittäin vaikea asia, mutta tätä kohti pitäisi minun mielestäni ehdottomasti pyrkiä. Ehkä sitten myös semmoinen tiedolla johtaminen, jotenkin kynnyksen madaltaminen, että me emme varmaan ikinä olen siinä tilanteessa, että meillä olisi käytettävissämme aivan superhyvää ja parasta mahdollista ja kuntakohtaista ja yksilökohtaista ja kaikkea tällaista tietoa, vaan että ajateltaisiin niin, että tehdään, valmistellaan päätöksentekoa ja tehdään päätöksiä parhaan mahdollisen tiedon valossa. Se olisi ehkä semmoinen viesti, mihin haluaisin kaikkia kannustaa. Sitten ehkä vielä ihan loppuun sellainen vähän yleinen – ehkä joku yleisideologia, että kannustaisin kaikkia ihmisiä kysymään itseltään, että mistä tiedän tämän? Eli pysähtymään niin hetkiin, varsinkin jos kuulee tai itsekin käyttää jotain tällaista yleisesti totena pidettyä lauselmaa, niin pysähtyä hetkeksi siihen, että mistä tiedän tämän? Mikä tietopohja tukee tätä ajatustani? Voisiko tässä ollakin ehkä jotakin vielä pohdiskeltavaa, onko tämä koko totuus? Juuri näin.

Juontaja 2 [00:36:47]: Vau, mikä päätös saatiin tälle podcast-jaksollemme. Tästäpä loppusanoina kiitän meidän vieraitamme. Ja Ysipykälä tosielämän testissä -podcastiin liittyen otamme todella mielellämme vastaan palautetta ja sisältöehdotuksia sieltä hankkeemme verkkosivujen kautta www.kuntalitto.fi/ysipykala. Kiitos sinulle, että tulit kuuntelemaan tämänkertaisen podcast-jakson. Kuulumisiin!

[äänite päätty]